

ע"פ 2257/13 - ולדימיר חייפץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2257/13

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: ולדימיר חייפץ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 13.6.13 בת"פ 17665-07-11 שניתן על ידי כבוד
השופט א' אינפלד

תאריך הישיבה: כ"ב באדר ב' התשע"ד (24.3.2014)

בשם המערער: עו"ד בוריס שרמן

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט ס' ג'ובראן:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט א' אינפלד) ב-ת"פ 17665-07-11 מיום 13.6.2013.

רקע והליכים

2. המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 אשר יוחסה לו בכתב אישום מתוקן. העבירה בוצעה בשנת 2011 כלפי קשישה (ילידת 1927) שעה שחזרה לדירתה מקופת חולים. משביקשה הקשישה לסגור את דלת ביתה, דחף המערער את הדלת, נכנס לדירה ודחף את הקשישה. היא נפלה ארצה והמערער משך מצווארה שתי שרשרת זהב ונמלט.

3. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 5 שנות מאסר בפועל ושני מאסרים על תנאי לתקופות שונות. בגזר הדין נסקר עברו הפלילי של המערער אשר כלל 5 הרשעות קודמות בעיקר בעבירות אלימות, איומים ורכוש. צוין כי מתסקיר שירות המבחן עלה שהמערער צורך סמים, וכי היה מטופל בשל כך מספר חודשים, אך הטיפול לא צלח. שירות המבחן היה ספקני לגבי סיכויי הצלחת הטיפול. אשר לעבירה עצמה צוין, כי המערער לא זכר את העבירה מכיוון שהיה בגילופין בשעת ביצועה, וכי הביע חרטה. בית המשפט נדרש לרף הפסיקה הנוהג בנסיבות דומות. בין יתר מסקנותיו צוין, כי הרשעה בעבירה שכוללת תקיפת קשיש מצדיקה מאסר בפועל בהיעדר טעמים מיוחדים. לקולה, צוין בית המשפט את הודאתו של המערער והחיסכון בזמן השיפוטי; את העובדה שהמערער טרם ריצה עונשי מאסר בפועל; ואת קביעתו של בית המשפט לפיה עברו הפלילי אינו מכביד. לנוכח האמור הושטו העונשים שצוינו לעיל.

4. בתסקיר המשלים שהוגש לבית משפט זה צוין כי המערער השתלב בטיפול לגמילה מסמים, וכי סיים טיפול של שליטה בכעסים. עוד צוין, כי להתרשמות גורמי הטיפול בכלא המערער עבר תהליך משמעותי בטיפול, כי יש לו מוטיבציה לשוב ולהשתלב בחברה, וכי בדיקותיו מעידות על אי-שימוש בסמים.

נימוקי הערעור והתשובה

5. נטען כי העונש שהושת חורג מרף הענישה המקובל בעבירת שוד בנסיבות דומות ומצדיק את קיצורו. הובאו מספר פסקי דין שבהם הושתו עונשים נמוכים מזה שהושת על המערער, ונטען כי מדובר במקרים חמורים יותר. כן נטען, כי המערער הביע חרטה עמוקה, וכי השיקול היחידי שנותר לחומרה הוא היותה של המתלוננת קשישה. עוד נטען, כי לעבירה לא נלווה תכנון קפדני או אלימות קשה. ועוד נטען, כי יש להתחשב במצבה הכלכלי של משפחתו ובמאמציו הרבים לפרנסה גם מתוך כותלי הכלא. בדיון לפנינו ביקש בא-כח המערער לתת משקל לשינוי שעבר המערער בתקופת מאסרו, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן. כן הוגשה אסופת פסיקה נוספת.

6. באת-כוח המשיבה עתרה לדחיית הערעור, ועמדה על החומרה שיש ליחס לפגיעה במתלוננת הקשישה, ועל ייחודו של המקרה הנוכחי ביחס למקרים שהוצגו בנימוקי הערעור. כן הפנתה היא לע"פ 5467/12 שם החמיר בית משפט זה עונש מאסר בגין עבירת שוד שבוצע כלפי קשישה בביתה ל-48 חודשים.

דיון והכרעה

7. לאחר העיון בנימוקי הערעור ובתסקיר המשלים, ולאחר שמיעת הצדדים ועיון באסופת הפסיקה שהוגשה בדיון, אין בידינו לקבל את הערעור. נתייחס ראשית לפסיקה שצוינה בנימוקי הערעור ולזו שנמסרה בדיון לפנינו. אחד מן המקרים שהוצגו לא כלל עבירת שוד (להבדיל מניסיון) (ע"פ 9388/09). מקרה נוסף שהוצג הוא ת"פ (מחוזי-מרכז)

9616-05-10. באותו מקרה נשדדה קשישה בביתה כשידיה קשורות מאחורי גבה תוך איומים וצעקות. בא-כוח המערער הצביע על כך שעונשו של נאשם 2 באותה פרשה היה 50 חודשים - שהוא נמוך מן העונש בעניינו - אך לא ציין את עונשו של המבצע העיקרי - שעמד על 12 שנות מאסר בפועל. איננו מבקשים ללמוד ממקרה זה כי יש להחמיר בעונשו של המערער. מדובר במקרה חמור מהמקרה הנוכחי ממספר סיבות שאין צורך לפרטן. עם זאת, לא מצאנו כי ניתן להקיש מעונשו של נאשם 2 שם, שלא היה המבצע העיקרי, לעונשו של המערער.

8. מקרה נוסף שצוין הוא ת"פ (מחוז-ירושלים) 3379-03-10, בו הנאשם הורשע בגניבה, התפרצות ושוד בנסיבות מחמירות והוטל עליו עונש של 48 חודשי מאסר. בית המשפט שם ביקש להתחשב לקולה, בין היתר, בהעדר עבר פלילי משמעותי, באסונות שפקדו את משפחת הנאשם ובעובדה כי הנאשם יגורש מהארץ, ובכך שונה מקרה זה מן המקרה הנוכחי.

9. מקרה אחר שצוין הוא ע"פ 6202/10, במסגרתו ערערה המדינה על קולת עונשו של המשיב שהורשע בעבירות של החזקת סכין, התפרצות בנסיבות מחמירות ושוד מזוין כלפי קשיש. ערעורה התקבל והעונש הועמד על 42 חודשי מאסר. ואולם, בית המשפט עמד על כך שאינו ממצה את הדין עם המשיב. עוד צוין, כי:

"הנה כי כן, במקרים דומים עולה מפסיקתו של בית משפט זה כי רף הענישה שנקבע בגין עבירת שוד שבוצעה כלפי קשישים וכשהאלימות שננקטה בגדרה אינה ברף העליון וערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם, הוא בין 6-4 שנים." (פסקה 26).

10. הפסיקה שהובאה בדיון לפנינו עמדה על רף ענישה של 50 חודשי מאסר, בעוד שבמקרה הנוכחי הושתו 60 חודשי מאסר. עיון באסופת הפסיקה מעלה כי ניתן להבחין בינה לבין המקרה הנוכחי. באחד המקרים שהובאו המערער היה צעיר, ללא עבר פלילי והמלצת שירות המבחן היתה להטיל עליו עונש שירות (ע"פ 3523/12). מעבר לכך, ההבדל בין העונשים ביתר המקרים לעונשו של המערער אינו מצדיק התערבות. אותם מקרים בודדים שהובאו מציגים צד אחד של קשת הענישה בעבירות שוד כלפי קשישים. עונשו של המערער, בהינתן עברו הפלילי, אינו חורג ואף אינו חמור מן הרף הנוהג. כך למשל ב-ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל (22.10.2013) נדחה ערעור על חומרת עונשו של נאשם שהורשע בעבירות שוד כלפי קשישה וגניבה. באותו מקרה הושתו שש שנות מאסר בפועל והופעלו שנתיים מאסר על תנאי, כך שעונשו בפועל עמד על שמונה שנות מאסר.

11. סיכומם של דברים, לא מצאנו כי מוצדק להפחית מעונשו של המערער בשל חומרתו. לא נוכל גם להלום את הטענה שלפיה התהליך החיובי שעובר המערער בין כותלי הכלא מצדיק את קיצור עונשו. שיקומו של המערער הוא אחד מן השיקולים לקביעת עונשו, אך בנסיבות המקרה הנוכחי, לנוכח החומרה המיוחדת לנסיבות ביצוע השוד - ובראשן ביצועו כלפי קשישה - שיקול זה אינו מצדיק את המתקת העונש. אכן, המערער עבר ועודו עובר תהליך חיובי בטיפול בין כותלי הכלא שלא ניתן להפריז בחשיבותו, ואנו תקווה כי ימשך. כפי שנמסר לנו בדיון לפנינו, המערער צפוי להשתחרר באוגוסט 2014 אם יקוצר עונשו קיצור מינהלי. אנו תקווה כי המערער ימשיך בצעדיו החיוביים הן באשר לגמילה מן הסם והן באשר למניעת הישנות התנהגות פלילית.

12. סוף דבר, הערעור נדחה בזאת.

ניתן היום, כ"ד בניסן התשע"ד (24.4.2014).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
